

Suvestinė redakcija nuo 2014-07-26 iki 2015-04-07

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [53-2613](#), i. k. 1101100NUTA00000511

Nauja redakcija nuo 2012-07-27:

Nr. [932](#), 2012-07-18, Žin. 2012, Nr. 89-4657 (2012-07-26), i. k. 1121100NUTA00000932

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ N U T A R I M A S

DĖL INSTITUCIJŲ ATLIEKAMŲ PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMO

2010 m. gegužės 4 d. Nr. 511

Vilnius

Igyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. XI-52 (Žin., 2008, Nr. [146-5870](#)), ketvirtos dalies I skyriaus „Valstybės valdymo pertvarka“ 1 punktą, IV skyriaus „Kova su korupcija“ 47 punktą, šio skyriaus skirsnio „Korupcijos motyvų mažinimas: dereglamentavimo ir debiurokratizavimo politikos priemonės“ 48 punktą, X skyriaus „Verslas, inovacijos, investicijos“ 278 punktą, šio skyriaus skirsnio „Smulkusis ir vidutinis verslas“ 303 punktą, siekdama optimizuoti priežiūros funkcijų atlikimą valstybėje ir užtikrinti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#); 2006, Nr. 77-2975; 2010, Nr. [81-4228](#)) ketvirtojo skirsnio nuostatų įgyvendinimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

1. Patvirtinti pridedamus:

1.1. Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašą (toliau – Aprašas);

1.2. Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų (toliau – priežiūros institucijos) priskyrimo priežiūros grupėms sąrašą.

2. Sudaryti šią Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo ekspertų komisiją (toliau – ekspertų komisija):

Ūkio ministerijos atstovas (ekspertų komisijos vadovas);

Teisingumo ministerijos atstovas;

Ministro Pirmininko tarnybos atstovas;

Aplinkos ministerijos atstovas;

Aplinkos apsaugos agentūros atstovas;

Valstybinės darbo inspekcijos atstovas;

Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos atstovas;

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas;

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos atstovas;

Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos prie Ūkio ministerijos atstovas;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos atstovas;

Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos atstovas;

Sveikatos apsaugos ministerijos atstovas;

Lietuvos pramonininkų konfederacijos atstovas;

Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos atstovas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1407](#), 2012-11-21, Žin., 2012, Nr. 137-7020 (2012-11-27), i. k. 1121100NUTA00001407

3. Nustatyti, kad personalinę ekspertų komisijos sudėtį tvirtina ūkio ministras. Apie ekspertų komisijos posėdžius turi būti informuojamos visos priežiūros institucijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1407](#), 2012-11-21, *Žin.*, 2012, Nr. 137-7020 (2012-11-27), i. k. 1121100NUTA00001407

4. Pavesti:

4.1. ūkio ministrui – iki 2012 m. gruodžio 14 d. patvirtinti personalinę ekspertų komisijos sudėtį;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1407](#), 2012-11-21, *Žin.*, 2012, Nr. 137-7020 (2012-11-27), i. k. 1121100NUTA00001407

4.2. ekspertų komisijai – atlikti šias funkcijas:

4.2.1. rengti metodinę medžiagą, gaires ir rekomendacijas, susijusias su priežiūros funkcijų optimizavimu, tarp jų – metodinę medžiagą, gaires ir rekomendacijas dėl rizikos vertinimo sistemų įdiegimo, baigtinių tikrinamų aspektų sąrašų (klausimynų) sudarymo, vienodos ir geros kokybės asmenų konsultavimo praktikos užtikrinimo, ūkio subjektų apklausų atlikimo, priežiūros institucijų vertinimo kriterijų;

4.2.2. teikti šio nutarimo 4.2.1 punkte nurodytą metodinę medžiagą, gaires ir rekomendacijas, taip pat pasiūlymus dėl priežiūros funkcijų optimizavimo teisingumo ministrui ir ūkio ministrui;

4.2.3. teikti ekspertų komisijos veikloje nedalyvaujančioms institucijoms reikalingą tarnybinę pagalbą, siekiant įgyvendinti 4.2.1 punkte nurodytą metodinę medžiagą, gaires ir rekomendacijas;

4.2.4. inicijuoti ir įgyvendinti priežiūros institucijų ir (ar) priežiūros grupių institucijų vadovų komitetų keitimosi gerąja priežiūros funkcijų atlikimo ir optimizavimo praktika priemonės;

4.3. teisingumo ministrui ir ūkio ministrui:

4.3.1. formuluoti konkrečias užduotis ekspertų komisijai ir kontroliuoti, kaip jos vykdomos;

4.3.2. koordinuoti institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo procesą, Aprašo nuostatų įgyvendinimą;

4.3.3. tvirtinti ekspertų komisijos parengtą metodinę medžiagą, gaires ir rekomendacijas dėl rizikos vertinimo sistemų įdiegimo, kontrolinių klausimynų sudarymo, vienodos ir geros kokybės asmenų konsultavimo praktikos užtikrinimo, taip pat kitą metodinę medžiagą, gaires ir rekomendacijas, susijusias su priežiūros funkcijų optimizavimu;

4.3.4. analizuoti institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo eigą ir rezultatus, nustatyti tobulintinus aspektus, apibendrinti gerąją priežiūros institucijų ir ūkio subjektų santykių patirtį, pasitelkiant ekspertų komisiją, prireikus – kitų ekspertų, mokslininkų, kitų institucijų atstovų;

4.3.5. pranešti Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Ministrui Pirmininkui apie priežiūros funkcijų optimizavimo eigą ir rezultatus, teikti pasiūlymus ir rekomendacijas dėl priežiūros funkcijų optimizavimo priemonių ir jų įgyvendinimo.

4.4. ūkio ministrui – užtikrinti priežiūrą atliekančių institucijų informacinės sistemos (toliau – PAIIS), skirtos priežiūros funkcijoms veiksmingai atlikti, elektroninėms paslaugoms teikti ir duomenų mainams, sukūrimą. Šios sistemos valdytojas būtų Ūkio ministerija, o tvarkytojas – valstybės įmonė Registrų centras.

Papildyta punktu:

Nr. [1407](#), 2012-11-21, *Žin.*, 2012, Nr. 137-7020 (2012-11-27), i. k. 1121100NUTA00001407

5. Pavesti (Lietuvos Respublikos Vyriausybei nepavaldiems subjektams – pasiūlyti):

5.1. šio nutarimo 1.2 punkte nurodytame sąraše esančių institucijų vadovams (ar jų įgaliotiems asmenims) – dalyvauti optimizuojant priežiūros institucijų funkcijas, vadovaujantis Aprašo nuostatomis;

5.2. šio nutarimo 1.2 punkte nurodytame sąraše esančių institucijų vadovams – paskirti institucijoje atsakingą asmenį, kurio funkcijos – užtikrinti, kad institucijoje būtų pasiektas

priežiūros funkcijų optimizavimo tikslas ir uždaviniai, bendradarbiauti priežiūros funkcijų optimizavimo klausimais su kitomis institucijomis, ekspertų komisija, priežiūros funkcijų optimizavimą koordinuojančiomis ministerijomis;

5.3. ministerijoms ir kitiems subjektams – derinti su Aprašo nuostatomis rengiamas numatomo teisinio reguliavimo koncepcijas ir (ar) teisės aktų projektus, kurie susiję su priežiūros funkcijų optimizavimo įgyvendinimo reguliavimu;

5.4. šio nutarimo 2 punkte nurodytų priežiūros institucijų vadovams – paskirti institucijoje atsakingą asmenį, kurio pagrindinės funkcijos – užtikrinti, kad priežiūros institucijoje būtų pasiektas priežiūros funkcijų optimizavimo tikslas ir uždaviniai, iki 2012 m. lapkričio 28 d. paskirti šį asmenį į ekspertų komisiją ir pranešti apie tai Ūkio ministerijai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1407](#), 2012-11-21, Žin., 2012, Nr. 137-7020 (2012-11-27), i. k. 1121100NUTA00001407

5.5. priežiūros institucijoms ir jų veiklą koordinuojančioms bei kontroliuojančioms institucijoms – vadovautis teisingumo ministro ir ūkio ministro patvirtinta metodine medžiaga, gairėmis ir rekomendacijomis dėl rizikos vertinimo sistemų įdiegimo, baigtinių tikrinamų aspektų sąrašų (klausimynų) sudarymo, vienodos ir geros kokybės asmenų konsultavimo praktikos užtikrinimo, taip pat kita metodine medžiaga, gairėmis ir rekomendacijomis, susijusiomis su priežiūros funkcijų optimizavimu;

5.6. priežiūros institucijoms ir jų veiklą koordinuojančioms ministerijoms – rengiant ir teikiant Lietuvos Respublikos Vyriausybei galiojančių įstatymų, reguliuojančių ekonominių sankcijų skyrimą, pakeitimo projektus, taip pat teikiant naujų įstatymų, reguliuojančių ekonominių sankcijų skyrimą, projektus, įtraukti į šiuos projektus nuostatas, kuriomis tais atvejais, kai padarytas mažareikšmis teisės aktų reikalavimų pažeidimas, o įstatymuose nustatytų ekonominių sankcijų paskirtį galima įgyvendinti netaikant asmeniui administracinės atsakomybės, būtų numatyta galimybė nutraukti tokio pažeidimo tyrimą ir netaikyti ūkio subjektui ekonominių sankcijų – pakeisti jas žodine pastaba. Mažareikšmis teisės aktų reikalavimų pažeidimas šiame nutarime suprantamas kaip veika, pažeidžianti teisės aktų reikalavimus, kurie neįtraukti į kontrolinius klausimynus, nebūtini siekiant tinkamai vykdyti ūkinę veiklą ir kurių pažeidimas nepadarė žalos konkrečia teisės norma saugomam viešajam interesui ar žmonių sveikatai, gyvybei ir kitiems konkrečia teisės norma saugomiems interesams arba tokia žala yra labai nežymi.

5.7. priežiūros institucijoms – prieš tobulinant turimas, kuriant ar diegiant naujas informacines sistemas, skirtas verslo priežiūros funkcijoms atlikti, pranešti apie tai Ūkio ministerijai.

Papildyta punktu:

Nr. [1407](#), 2012-11-21, Žin., 2012, Nr. 137-7020 (2012-11-27), i. k. 1121100NUTA00001407

6. Nustatyti, kad:

6.1. priežiūros institucijų, neįtrauktų į šio nutarimo 1.2 punkte nurodytą sąrašą, vadovai (ar jų įgalioti asmenys) taip pat dalyvauja optimizuojant priežiūros funkcijas, jeigu dėl šių institucijų Lietuvos Respublikos Vyriausybė nenusprendžia kitaip;

6.2. institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo priemonės įgyvendinamos kartu su Vykdomosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1511 (Žin., 2009, Nr. [138-6075](#)), įgyvendinimo priemonėmis, skirtomis Lietuvos Respublikos Seimui ir Respublikos Prezidentui atskaitingų įstaigų atliekamoms funkcijoms ir jų veiklos sąsajoms su vykdomąja valdžia įvertinti, taip pat kitomis priemonėmis, susijusiomis su priežiūros institucijomis.

MINISTRĄ PIRMININKĄ PAVADUOJANTI

FINANSŲ MINISTRĖ,
PAVADUOJANTI ŪKIO MINISTRĄ

INGRIDA ŠIMONYTĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 932
redakcija)

INSTITUCIJŲ ATLIEKAMŲ PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMO GAIRIŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašas (toliau – Aprašas) nustato institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo (toliau – priežiūros funkcijų optimizavimas) tikslą, uždavinius, principus, kuriais vadovaujantis optimizuojamos priežiūros funkcijos, priežiūros funkcijų optimizavimo dalyvių veiksmus ir priemones, skirtas priežiūros funkcijų optimizavimo uždaviniams įgyvendinti. Aprašas taip pat įtvirtina pagrindines priežiūros institucijų veiklos nuostatas.

2. Apraše vartojamos ūkio subjektų veiklos priežiūros, ūkio subjekto, ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančio viešojo administravimo subjekto (toliau – priežiūros institucija) sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#); 2006, Nr. 77-2975) (toliau – Viešojo administravimo įstatymas).

3. Priežiūros funkcijos – funkcijos, kurias atlieka priežiūros institucijos, siekdamos užtikrinti, kad būtų tinkamai laikomasi teisės aktų reikalavimų, mažinti galimų pažeidimų, kaip nustatyta Viešojo administravimo įstatymo 36¹ straipsnyje.

II. PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Priežiūros funkcijų optimizavimo tikslas – užtikrinti, kad priežiūros funkcijos valstybėje būtų atliekamos efektyviai, koordinuotai, mažiausiomis sąnaudomis, kuo mažiau trikdančios ūkio subjektų veiklą ir veiksmingai apsaugant įstatymų bei kitų teisės aktų ginamas teises ir teisėtus interesus.

5. Siekiant priežiūros funkcijų optimizavimo tikslo, keliami šie priežiūros funkcijų optimizavimo uždaviniai:

5.1. mažinti ūkio subjektams, institucijoms naštą, tenkančią atliekant priežiūros funkcijas;

5.2. priežiūros veiklą ir turimus ribotus išteklius skirti didžiausiems rizikos atvejams šalinti, siekiant užtikrinti realią ūkinės veiklos atitiktį svarbiausiems teisės aktų reikalavimams;

5.3. mažinti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų;

5.4. mažinti korupcijos sąlygų;

5.5. užtikrinti, kad priežiūros reikalavimai būtų suprantami, lengvai ir patogiai prieinami prižiūrimiems ūkio subjektams;

5.6. užtikrinti, kad priežiūros reguliavimo keitimas ar naujo reguliavimo įvedimas būtų prognozuojamas, viešas, koordinuojamas horizontaliai, reguliavimas įsigalioję laikantis dviejų datų taisyklės (teisės aktai įsigalioję ne dažniau nei 2 kartus per metus). Dviejų datų taisyklė netaikoma teisės aktams, kuriais įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktuose nustatyti įpareigojimai, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatyti reikalavimai, įtvirtinamas ūkio subjektams palankesnis reguliavimas, taip pat kitais įstatymų nustatytais atvejais;

5.7. keisti priežiūros institucijų misijos sampratą – akcentuoti metodinės pagalbos ūkio subjektams teikimo, kitų prevencinių priemonių, užkertančių kelią teisės aktų pažeidimams, įgyvendinimo svarbą, poveikio priemones taikant kaip *ultima ratio* priemonę;

5.8. plėtoti veiksmingą priežiūros institucijų tarnybinį bendradarbiavimą;

5.9. užtikrinti, kad ūkio subjektams nebūtų taikomas perteklinis ir nepagrįstas veiklos ir (ar) jos vykdymo priežiūros teisinis reguliavimas.

III. PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMO PRINCIPAI IR PAGRINDINĖS PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ VEIKLOS NUOSTATOS

6. Priežiūros funkcijų optimizavimo tikslas ir uždaviniai įgyvendinami vadovaujantis šiais principais:

6.1. politikos formavimo ir jos įgyvendinimo atskyrimo;

6.2. skaidrumo;

6.3. minimalios ir proporcingos priežiūros naštos;

6.4. priežiūros institucijų veiklos nepriklausomumo;

6.5. priežiūros funkcijų atlikimo koordinavimo;

6.6. efektyvaus išteklių naudojimo rizikai valdyti;

6.7. poveikio priemonių skyrimo ir patikrinimų funkcijų atskyrimo;

6.8. perteklinių ir dubliuojamų funkcijų atsisakymo;

6.9. aiškesnio ir geresnio reglamentavimo;

6.10. kitais principais, nustatytais Viešojo administravimo įstatymo ketvirtajame skirsnyje ir Vykdamosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1511 (Žin., 2009, Nr. [138-6075](#)).

7. Priežiūros institucijų vadovai užtikrina, kad priežiūros funkcijos būtų atliekamos siekiant Apraše įtvirtintų priežiūros funkcijų optimizavimo tikslo ir uždavinių, vadovaujantis Aprašo 6 punkte nurodytais principais ir šiomis pagrindinėmis priežiūros institucijų veiklos nuostatomis, atsižvelgiant į Viešojo administravimo įstatyme ir kituose specialiuose įstatymuose reglamentuotas išlygas:

7.1. *Priežiūros veiklos orientavimas į pagrindinio priežiūros institucijos tikslo siekimą.* Priežiūros institucija turi nustatyti aiškų pagrindinį savo veiklos tikslą, t. y. kokio svarbaus intereso apsaugą ji privalo užtikrinti, ir tuo vadovautis organizuodama savo veiklą. Tik tie ūkio subjektai, kuriems yra aiškus teisės aktų reikalavimų turinys, jų laikymosi prasmė, gali prisidėti ir nekludyti priežiūros institucijai siekti pagrindinio savo tikslo. Atsižvelgiant į tai, priežiūros institucijos veikloje prioritetas turėtų būti teikiamas ūkio subjektų konsultavimui, metodinės pagalbos teikimui, kitų prevencinių priemonių, užkertančių kelią teisės aktų pažeidimams, įgyvendinimui, kartu atsisakant požiūrio, kad teisės aktų laikymąsi galima užtikrinti tik taikant poveikio priemones, nuobaudas, o informavimas ir veikla, skirta tam, kad ūkio subjektai galėtų tinkamai laikytis teisės aktų reikalavimų, nėra priežiūros institucijos funkcija. Atsižvelgiant į šiuos prioritetus, turėtų būti atitinkamai planuojamos ir konkrečios pagrindiniam tikslui įgyvendinti skirtos priemonės.

7.2. *Aiški priežiūros institucijos kompetencija.* Ūkio subjektų veiklos priežiūra (kontrolė) turi būti atliekama tik pagal priežiūrą ir kontrolę atliekantiems viešojo administravimo subjektams Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka suteiktus įgaliojimus ir vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymu, kitais priežiūrą ir kontrolę reglamentuojančiais įstatymais, jų įgyvendinamaisiais teisės aktais, taip pat Europos Sąjungos teisės aktų ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių reikalavimais. Priežiūros institucijų įgaliojimų ir kompetencijos skirtumai neturi būti kliūtis priežiūros institucijų tarnybiniam bendradarbiavimui.

7.3. *Aiškos, viešai paskelbtos patikrinimų (inspektavimo) procedūros.* Priežiūros institucija turėtų aprašyti (patvirtinti) ir viešai paskelbti tikrinimo veiksmų aprašą, kuriame

būtų nurodyti konkretūs inspektorių tikrinimo metu atliekami veiksmai (ką inspektorius gali daryti, ko ne). Rekomenduojama, remiantis šiuo aprašu, įstatymais ir kitais teisės aktais, parengti ir viešai paskelbti dokumentą (atmintinę, lankstinuką), kuriame būtų aiškiai nurodytos ūkio subjektų teisės, pareigos ir inspektorių veiksmai patikrinimo (inspektavimo) metu.

7.4. *Kontroliniai klausimynai.* Priežiūros institucijai rekomenduojama tikrinimų metu naudoti kontrolinį klausimyną – priežiūros institucijos vadovo, jo įgalioto asmens arba reikiamus įgaliojimus turinčios priežiūrą institucijos kolegialaus organo patvirtintą ir viešai paskelbtą dokumentą, leidžiantį patikrinti šiame dokumente išdėstytų teisės aktų reikalavimų tam tikroje srityje laikymąsi atliekant ūkio subjekto patikrinimą. Rengiant ir taikant kontrolinį klausimyną vadovaujasi šiomis nuostatomis:

7.4.1. Pagrindinė kontrolinio klausimyno dalis yra aiškiai suformuluoti kontroliniai klausimai, atspindintys svarbiausius teisės aktų reikalavimus, – bet kurio iš jų nesilaikymas gali padaryti reikšmingos žalos ar sukelti realų pavojų visuomenei, kitų asmenų interesams, aplinkai. Už kitų reikalavimų (kurie neįtraukti į klausimyną) nesilaikymą tikrinamiems ūkio subjektams poveikio priemonės netaikomos, išskyrus išimtinius atvejus, kai jos būtinos siekiant užkirsti kelią reikšmingos žalos ar pavojaus visuomenei ar aplinkai atsiradimui (t. y. kai tam tikras į klausimyną neįtrauktas aspektas tam tikromis aplinkybėmis yra esminis), taip pat siekiant užkirsti kelią ūkio subjekto elgesiui tyčia nesilaikyti teisės aktų reikalavimų, kai ūkio subjektas jau buvo įspėtas ir konsultuotas dėl jų nesilaikymo.

7.4.2. Rengiant, keičiant ar periodiškai peržiūrint kontrolinį klausimyną konsultuojamasi su ūkio subjektais, jiems atstovaujančiomis organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

7.4.3. Priežiūros institucija imasi aktyvių priemonių siekdama informuoti ūkio subjektus apie kontrolinį klausimyną, jo turinį ir taikymo principus.

7.5. *Konsultacijos ir kita metodinė pagalba.* Ūkio subjektų konsultavimas turi būti neatsiejama ūkio subjektų veiklos priežiūros dalis, aktyviai vykdoma ir viešinama priežiūros institucijos prioritetinė priemonė. Įgyvendinant šią nuostatą, priežiūros institucijos išteklius perskirsto taip, kad būtų visiškai patenkintas ūkio subjektų konsultavimosi poreikis, o taikomi konsultavimo būdai turėtų užtikrinti vienodų ir geros kokybės konsultacijų teikimą. Turi būti imtasi aktyvių veiksmų siekiant informuoti ūkio subjektus apie konsultavimo paslaugą. Prireikus konsultuojama priežiūros institucijos iniciatyva, nelaukiant, kol pats ūkio subjektas kreipsis į instituciją konsultacijos. Ūkio subjekto kreipimasis konsultacijos negali būti pagrindas patikrinti ūkio subjekto veiklą, priešingai – kreipimasis konsultacijos vertintinas kaip ūkio subjekto rizikingumą mažinanti aplinkybė.

7.6. *Atsakomybės už klaidingą konsultavimą prisiėmimas.* Jeigu ūkio subjektas vadovaujasi priežiūros institucijos vadovo, jo įgalioto asmens ar kolegialios institucijos patvirtinta rašytine arba viešai paskelbta konsultacija, kuri vėlesne konsultacija, aukštesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto konsultacija ar kitu individualiu administraciniu aktu arba teismo sprendimu pripažįstama kaip neatitinkanti teisės aktų reikalavimų (klaidinga), ūkio subjektui poveikio priemonės už netinkamą teisės aktų vykdymą, kurį lėmė klaidinga konsultacija, netaikomos (išskyrus Viešojo administravimo įstatymo 36³ straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus).

7.7. *Vienodos konsultavimo praktikos užtikrinimas.* Priežiūros institucija turi užtikrinti, kad ūkio subjektams būtų teikiamos vienodos, neprieštaringos konsultacijos priežiūros institucijos kompetencijos klausimais. Rekomenduojama priežiūros institucijų interneto svetainėse skelbti ūkio subjektų paklausimus ir atsakymus į juos (dažniausiai užduodamų klausimų skiltis) ir šiems atsakymams suteikti viešai paskelbtos konsultacijos statusą. Taip pat siektina praktika būtų įdiegti vienodą konsultavimą telefonu, kai pokalbiai yra įrašomi, o priežiūros institucija prisiima atsakomybę už suteiktą konsultaciją ir įgyvendina priemones, skirtas konsultacijų kokybei įvertinti ir gerinti.

7.8. *Individualus išankstinio įsipareigojimo dėl teisės aktų nuostatų taikymo principo* (angl. *binding ruling*) *taikymas*. Rekomenduojama priežiūros institucijoms taikyti praktiką, kai priežiūros institucija iš anksto pritaria ūkio subjekto pateiktam paaiškinimui, kaip šis ketina laikytis tam tikrų teisės aktų reikalavimų, kurių priežiūra priskirta šios institucijos kompetencijai; tokį pritarimą išreiškusi institucija vėliau yra jo saistoma atliekant šio ūkio subjekto veiklos patikrinimus, t. y. ūkio subjektui negalėtų būti taikomos poveikio priemonės, jeigu jis laikėsi teisės aktų taip, kaip nurodė savo paaiškinime, kurį patvirtino institucija.

7.9. *Atitikties deklaracijų diegimas*. Rekomenduojama priežiūros institucijoms plačiau taikyti atitikties deklaravimo institutą: ūkio subjektams sudaromos galimybės deklaruoti savo veiklos atitiktį nustatytiems reikalavimams (užpildyti priežiūros institucijos parengtą atitikties deklaraciją), šias deklaracijas pasirašiusių ūkio subjektų priežiūra mažiausiai intensyvi.

7.10. *Priežiūros veiklos planavimas*. Priežiūros institucija turi planuoti priežiūros veiksmus, susijusius su ūkio subjektų konsultavimu, prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimu, ūkio subjektų veiklos patikrinimais, teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie ūkio subjektų veiklą vertinimu. Negali būti planuojamas poveikio priemonių ūkio subjektams taikymas, taip pat planavimo objektas negali būti poveikio priemonių skaičius, dydis, vertė ir panašiai. Priežiūros institucija viešai skelbia savo planus, pirmiausia planinių patikrinimų (inspektavimų) planus.

7.11. *Patikrinimų pagrįstumas*. Ūkio subjektų veiklos patikrinimai turi būti planuojami ir atliekami vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnyje nustatytais reikalavimais (tvarka). Patikrinimai gali būti atliekami tik tuomet, jeigu jų atlikimas pagrįstas patvirtintais ir paskelbtais priežiūros institucijos planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašų sudarymo kriterijais, neplaninių patikrinimų atlikimo pagrindais, ne pagal planą tikrinamų ūkio subjektų atrankos kriterijais.

7.12. *Rizikos vertinimu paremti priežiūros veiksmai*. Priežiūros institucijų atliekama priežiūra turi būti skirta visų pirma didžiausios rizikos atvejams šalinti, taip pat užtikrinti realią ūkinės veiklos atitiktį teisės aktų reikalavimams, o ne vertinti, kaip ūkio subjektai laikosi formalių reikalavimų. Priežiūros institucijos privalo nustatyti atliekamos priežiūros prioritetus (įdiegti rizikos nustatymo sistemas), rizikos vertinimu turi būti paremti planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašų sudarymo kriterijai, neplaninių patikrinimų atlikimo pagrindai, ne pagal planą tikrinamų ūkio subjektų atrankos kriterijai. Vertinant riziką, turi būti vertinama, kaip ūkio subjektas (tikrinamas objektas) laikėsi teisės aktų reikalavimų anksčiau, taip pat kokio pobūdžio ūkinės veiklos rizikingumas, pavojingumas, kokia žalos ar pavojaus asmenims, visuomenei, aplinkai atsiradimo tikimybė. Tais atvejais, kai, vadovaujantis priežiūros institucijoje įdiegta rizikos vertinimo sistema, teisės aktų reikalavimų pažeidimo požymių turinti veika įvertinama kaip mažareikšmė, tokios veikos tyrimas neturėtų būti pradedamas, o ūkio subjektui dėl mažareikšmio teisės aktų reikalavimų pažeidimo požymių turinčios veikos pareiškama žodinė pastaba. Siekiant užtikrinti sprendimo nepradėti tyrimo dėl mažareikšmio teisės aktų reikalavimų pažeidimo požymių turinčios veikos skaidrumą, tokį sprendimą turi priimti ne tas pats inspektorius, kuris užfiksavo mažareikšmio teisės aktų reikalavimų pažeidimo požymių turinčią veiką. Priežiūros institucija skelbia tuos priežiūros institucijos rizikos vertinimo kriterijus, kurių viešas paskelbimas neklaido atlikti su efektyvia priežiūra susijusių veiksmų, kad ūkio subjektas žinotų, kas lemia jo rizikingumo lygio nustatymą ir atitinkamai ūkio subjekto atžvilgiu vykdomos ūkio subjekto priežiūros intensyvumą. Taip pat siektina praktika – siekiant skatinti visus ūkio subjektus laikytis teisės aktų reikalavimų, viešai skelbti ūkio subjektų, kurių rizikingumo lygis žemiausias, sąrašus (ūkio subjektų „baltasis sąrašas“).

7.13. *Specialus pradėjusiųjų verslą, ūkinę veiklą statusas*. Pirmaisiais metais po ūkio subjekto veiklos pradžios šiam subjektui už per pirmą planinį patikrinimą nustatytus pažeidimus negali būti taikomos poveikio priemonės, susijusios su ūkio subjekto veiklos ribojimu (sustabdomos ar panaikinamos veiklos licencijos, leidimai, kitaip stabdoma veikla), o nustačius teisės aktų reikalavimų nesilaikymo, netinkamo taikymo faktą, ūkio subjektui

nustatomas protingas (paprastai ne trumpesnis kaip vieno mėnesio) terminas pažeidimams ištaisyti (išskyrus atvejus, kai poveikio priemonės yra būtinos ir neišvengiamos siekiant užkirsti kelią žalos visuomenei ar kitų asmenų interesams arba aplinkai atsiradimui). Žala visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai turi būti reikšminga. Priemonės, ribojančios ūkio subjekto veiklą, negali būti taikomos pastebėjus bet kokią, net ir menką, žalos padarymo faktą, t. y. turi būti proporcingos padarytos žalos dydžiui. Siektina priežiūros institucijos praktika – pirmaisiais veiklos metais ūkio subjektams netaikyti ir poveikio priemonių, taip pat subjektams, pradėjusiems ūkinę veiklą ar ketinantiems ją pradėti (pavyzdžiui, siekiantiems gauti licencijas, leidimus), skirti papildomų išteklių konsultacijoms, metodinei pagalbai.

7.14. *Nurodymų laikytis teisės aktų pateikimo praktikos taikymas atliekant patikrinimus.* Priežiūros institucijos turėtų kuo plačiau taikyti praktiką, kai, patikrinimo metu nustačius teisės aktų pažeidimų, ūkio subjektui pateikiami rašytiniai nurodymai, kurie ūkio subjekto veiksmai pažeidžia teisės aktų reikalavimus, kaip ir per kokį terminą turi būti pašalinti pažeidimai. Pažeidimų pašalinimo terminas turi būti protingas – toks, per kurį ūkio subjektas galėtų realiai juos pašalinti. Nurodymai laikytis teisės aktų reikalavimų pirmiausia taikytini esamiems ir būsimiems veiksams, iš ūkio subjekto neturėtų būti reikalaujama pašalinti ankstesnių veiksmų pasekmes, jeigu pasekmių pašalinimo sąnaudos neproporcingai didelės, palyginti su pasekmių sukelta (keliaama) žala ar pavojumi asmenims, visuomenei, aplinkai.

7.15. *Mažareikšmių teisės aktų reikalavimų pažeidimų vertinimo principai.* Priimant sprendimus dėl mažareikšmio teisės akto reikalavimų pažeidimo tyrimo ar sprendžiant klausimą dėl sankcijos už tokio pobūdžio pažeidimą skyrimo, taip pat turi būti vadovaujamasi Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 3 punkte įtvirtintu proporcingumo principu, pagal kurį administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus, ir šio įstatymo 36² straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintu minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principu, kuris reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniais gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą. Įgyvendinant šiuos principus, tais atvejais, kai padarytas mažareikšmis teisės aktų reikalavimų pažeidimas, o įstatymuose nustatytų ekonominių sankcijų paskirtį galima įgyvendinti netaikant asmeniui administracinės atsakomybės, siektina praktika būtų nutraukti tokio pažeidimo tyrimą ir netaikyti ūkio subjektui ekonominių sankcijų – pakeisti jas žodine pastaba. Siekiant užtikrinti sprendimų dėl mažareikšmių teisės aktų reikalavimų pažeidimų tyrimo nutraukimo ir sankcijos už tokio pobūdžio teisės aktų reikalavimų pažeidimus neskyrimo skaidrumą, sprendimą dėl tyrimo nutraukimo ir sankcijos už tokį pažeidimą netaikymo turi priimti ne tas pats inspektorius, kuris užfiksavo mažareikšmį teisės aktų reikalavimų pažeidimą.

7.16. *Patikrinimo konfidencialumas ir pareiga paneigti klaidingą informaciją.* Informacija apie atliekamą patikrinimą visuomenės informavimo priemonėms, kitiems su patikrinimu nesusijusiems asmenims neteikiama tol, kol patikrinimas nėra baigtas, išskyrus atvejus, kai priežiūros institucija gali teikti informaciją apie atliekamo patikrinimo faktą, kai tai daroma ne priežiūros institucijos iniciatyva. Jeigu visuomenės informavimo priemonėms ar tretiesiems asmenims priežiūros institucija pateikia su patikrinimu susijusią informaciją, kuri vėliau pasirodo esanti klaidinga, šią informaciją priežiūros institucija privalo paneigti tokiu būdu, koku ji buvo paskleista.

7.17. *Priežiūros institucijų veiksmų koordinavimas, keitimasis informacija planuojant ir atliekant priežiūrą.* Priežiūros institucijos turi taikyti tokius bendradarbiavimo būdus ir formas, kurie mažintų administracinę ir priežiūros naštą ūkio subjektams, taupytų valstybės (institucijos) išteklius, didintų priežiūros efektyvumą. Jeigu priežiūros institucija gauna arba gali gauti informacijos apie ūkio subjektą iš kitų valstybės ir savivaldybių institucijų, ji negali prašyti šios informacijos iš ūkio subjekto ir atlikti šiai informacijai gauti skirtą ūkio subjekto patikrinimą. Priežiūros institucijos taip pat keičiasi informacija, susijusia su tikrinamų ūkio subjektų ir veiklos rizikingumu, patikrinimų duomenimis ir rezultatais. Priežiūros institucijos

naudoja kitų priežiūros institucijų parengtus klausimynus, šių klausimynų pagrindinių klausimų santraukas, kai, siekiant mažinti patikrinimų, ūkio subjektą vietoj kelių institucijų inspektuoja viena institucija (konkrečios ūkinės veiklos priežiūrai svarbiausia priežiūros institucija).

7.18. *Mokymasis bendradarbiaujant.* Priežiūros institucijoms rekomenduojama keistis tarpusavyje rizikos vertinimu paremtų priežiūros modelių taikymo, ūkio subjektų konsultavimo, tikrinamų aspektų baigtinių klausimynų sudarymo, klientų pasitenkinimo tyrimų atlikimo ir kitų veiklos aspektų gerosios praktikos pavyzdžiais ir patirtimi.

7.19. *Informacija, skirta klientui.* Priežiūros institucijos privalo savo interneto svetainėse skelbti Viešojo administravimo įstatymo 36⁵ straipsnyje nurodytą informaciją: teisės aktų, nustatančių atitinkamą ūkio subjektų veiklos priežiūrą ir poveikio priemonių taikymą, įtvirtinančių priežiūrą atliekančio subjekto įgaliojimus, sąrašą; ūkio subjektams patogią ir suprantamą formą pateiktą informaciją apie pagrindinius atitinkamos srities ūkio subjektų veiklos priežiūros reikalavimus (tai gali būti klausimynai, reguliavimo vadovai ar panašiai); priežiūros institucijos priimtų sprendimų apskundimo tvarką; konsultacijas, informaciją apie konsultavimą ir kitos metodinės pagalbos teikimą; planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo taisykles, tikrinamų subjektų atrankos kriterijus; informaciją apie praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu vykdytą konsultavimo veiklą, vykdytų patikrinimų skaičių, pobūdį, trukmę, ūkio subjektams įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo vykdymo mastą, priežastis, taikytas prevencines ir poveikio priemones, dažniausiai pažeidžiamas teisės aktų nuostatas, siūlomus keisti ar priimti naujus teisės aktus (metinės veiklos ataskaitos informaciją). Teisės aktų sąrašai turi būti susisteminti, atitikti teisingumo ministro patvirtintas teisės aktų, reguliuojančių priežiūros institucijų veiklą ir įtvirtinančių atitinkamų priežiūros sričių reikalavimus, sąrašo rengimo ir skelbimo rekomendacijas.

7.20. *Elektroninių paslaugų plėtra ir informacinių technologijų naudojimas.* Priežiūros institucijos turi siekti diegti ir naudoti patogias, operatyvias, paremtas paplitusiais informaciniais sprendimais konsultavimo ir kitų paslaugų teikimo, bendradarbiavimo su ūkio subjektais ir tarp institucijų, ūkio subjektų informavimo priemones, pavyzdžiui, sudaryti galimybę ūkio subjektams užsisakyti priežiūros institucijos naujienas ir panašiai.

7.21. *Pažangiais rezultatais grįstas priežiūros institucijų ir šių institucijų pareigūnų, kitų valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiklos vertinimas.* Priežiūros institucijos, jos tarnautojų, darbuotojų efektyvumo ir rezultatyvumo vertinimo kriterijai negali būti ūkio subjektams paskirtų nuobaudų skaičius, baudų dydis ar kiti su poveikio priemonių taikymu susiję rodikliai. Priežiūros institucijų darbuotojų ir valstybės tarnautojų pareiginėse instrukcijose turi būti numatytos funkcijos, užtikrinančios, kad bus pasiekti teisės aktuose nustatyti priežiūros institucijoms taikytini veiklos vertinimo kriterijai.

7.22. *Veiklos tobulinimas, atsižvelgiant į ūkio subjektų nuomonę.* Nustatant priežiūros institucijos būsimų laikotarpių siekiamus uždavinius ir veiklos efektyvumo rodiklius, turėtų būti atsižvelgiama į ūkio subjektų, kurių veiklą prižiūri atitinkama institucija, reguliariai atliekamų apklausų ir nuomonių tyrimų rezultatus. Atliekant apklausas ir nuomonių tyrimus, rekomenduojama atkreipti dėmesį į šiuos aspektus: kaip ūkio subjektai vertina atskiras institucijos teikiamas paslaugas ir atliekamas funkcijas, susijusias su ūkio subjektų priežiūra; kokios institucijų teikiamos informacijos ūkio subjektams labiausiai trūksta; kokių institucijų veiklos pokyčių jie tikisi; ar susiduria su korupcijos apraiškomis (ir kokiomis) atitinkamoje institucijoje ar bendraudami su institucijos darbuotojais ir valstybės tarnautojais (pavyzdžiui, patikrinimų metu); kurie teisės aktų reikalavimai yra nepagrįsti, neproporcingi ir panašiai.

7.23. *Informatyvios metinės veiklos ataskaitos.* Viešojo administravimo įstatymo 36⁷ straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija turi būti integrali priežiūros institucijos metinės veiklos ataskaitos dalis.

7.24. *Priežiūros institucijos išteklių efektyvus valdymas.* Priežiūros institucijos turėtų diegti savo išteklių apskaitos sistemas, skaičiuoti patikrinimams skiriamą laiką ir siekti jį

trumpinti, taip pat naudotis ūkio subjektų, kurių priežiūrą atlieka, apskaitos sistema, kurioje būtų informacija apie ūkio subjektą (tikrinimo objektą), jo priežiūrą, atitikties deklaracijas ir kita. Ši ūkio subjektų ir patikrinimų apskaitos sistema turėtų būti diegiama kuo centralizučiau ir pritaikoma kuo daugiau priežiūros institucijų.

7.25. *Priežiūros institucijų tinklo optimizavimas.* Priežiūros institucijų veiklos optimizavimo ir efektyvaus valstybės išteklių naudojimo atliekant ūkio subjektų priežiūrą siekiama taip: atsisakoma priežiūros institucijoms pavaldžių įstaigų juridinio statuso, reorganizuojamos jungimo būdu giminingos priežiūros institucijos ir panašiai.

7.26. *Geresnis reglamentavimas:*

7.26.1. Priežiūros institucija turi kritiškai vertinti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, kurių laikymosi priežiūrą ji atlieka, analizuoti ūkio subjektų pastabas dėl reguliavimo nepagrįstumo ir jas įvertinusi arba savo iniciatyva teikti aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui informaciją, susijusią su ūkio subjektų priežiūra, kai kyla abejonių dėl teisės aktų reikalavimų pagrįstumo, siūlyti keisti teisinį reguliavimą taip, kad būtų mažinama priežiūros ir administracinė našta ūkio subjektams, šalinamos teisinio reguliavimo spragos, efektyviau organizuojama priežiūra.

7.26.2. Kuriant naują ūkio subjektų veiklos priežiūros teisinį reguliavimą arba jį keičiant (t. y. rengiant teisės aktų projektus), turėtų būti laikomasi „vienas į – vienas iš“ principo: naujos teisinio reguliavimo nuostatos, kuriomis nustatomi reikalavimai, didinantys administracinę naštą ūkio subjektams, gali būti įvedamos tik tuomet, jeigu kartu atsisakoma dalies kitų administracinę naštą tiems ūkio subjektams nustatančių reikalavimų (turi būti panaikinama ne mažiau reikalavimų, nei įtvirtinama naujų).

7.26.3. Rengiant teisės aktų, kuriuose yra ūkio subjektų priežiūrą reguliuojančių nuostatų, projektus, visada turėtų būti įvertinama jų atitiktis Viešojo administravimo įstatymo ir Aprašo nuostatomis: atsisakoma nuostatų, prieštaraujančių Viešojo administravimo įstatymui ir (ar) Aprašui, ir keičiamas teisinis reguliavimas kartu papildomas nuostatomis, užtikrinančiomis veiksmingą Viešojo administravimo įstatymo ketvirtojo skirsnio nuostatų, Aprašo tikslo ir uždavinių įgyvendinimą.

7.26.4. Jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose arba ministrų, priežiūros institucijų teisės aktuose nustatomas naujas arba keičiamas esamas ūkio subjektų veiklos reglamentavimas ir priežiūros teisinis reguliavimas, tokie nutarimai (nuostatos) turi įsigalioti gegužės 1 arba lapkričio 1 d. Šie teisės aktai (jų pakeitimai) turi būti priimami ir paskelbiami ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki jų įsigaliojimo. Ši nuostata taikoma ir rengiamiems teisės aktams (pavyzdžiui, įstatymų projektams), kuriuos Lietuvos Respublikos Vyriausybė teikia Lietuvos Respublikos Seimui (tokie įstatymai turi įsigalioti gegužės 1 arba lapkričio 1 d., priimami ir skelbiami ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki jų įsigaliojimo, o jų priėmimas turėtų būti planuojamas taip, kad įstatymai būtų paskelbti prieš 3 mėnesius iki įsigaliojimo (šis aspektas turėtų būti išnagrinėtas (pažymėtas) įstatymo projekto aiškinamajame rašte). Ši nuostata netaikoma, kai nustatomas naujas arba keičiamas esamas ūkio subjektų veiklos priežiūros teisinis reguliavimas pagal Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus įpareigojimus, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių reikalavimus, kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais arba įtvirtinamas ūkio subjektams palankesnis reguliavimas.

7.26.5. Teisės aktų, kuriais nustatomas naujas arba keičiamas esamas ūkio subjektų veiklos reglamentavimas ir priežiūros teisinis reguliavimas, projektai turi būti skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje teisingumo ministro nustatyta tvarka, suteikiant jiems specialų statusą.

7.26.6. Rekomenduojama peržiūrėti teisės aktus, reguliuojančius priežiūros institucijų veiklą ir įtvirtinančius atitinkamų priežiūros sričių reikalavimus, siekiant sumažinti šių teisės aktų. Taip pat rekomenduojama šiuos teisės aktus prireikus patvirtinti iš naujo (išdėstyti teisės aktą nauja redakcija arba pripažinti jį netekusiu galios ir priimti naują teisės aktą, pakeitus jį vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo ir Aprašo nuostatomis).

7.26.7. Priimant naujus teisės aktus dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros, apsvarstyti galimybę nustatyti, kad jie galioja tam tikrą apibrėžtą laikotarpį (ne ilgiau kaip 2 metus). Teisės akto galiojimas galėtų būti pratęstas tik išanalizavus, ar pasiekti teisės akte įtvirtinti ir priimant teisės aktą kelti teisinio reguliavimo tikslai, ar įgyvendinant teisės aktą neatsirado nenumatytų neigiamų pasekmių arba kitų aplinkybių, kurios turėtų įtakos tolesniam teisės akto galiojimui ar taikymui, ir panašiai.

8. Už ūkio subjektų priežiūros atlikimo politikos formavimą atitinkamose srityse atsakingos ministerijos, nustatydamos naują arba keisdamos esamą ūkio subjektų veiklos reglamentavimą ir priežiūros teisinį reguliavimą, siekia įgyvendinti Aprašo 4 ir 5 punktuose įtvirtintų priežiūros funkcijų optimizavimo tikslą ir uždavinius ir vadovaujasi Aprašo 6 ir 7 punktuose įtvirtintais principais ir priežiūros institucijų veiklos pagrindinėmis nuostatomis.

IV. PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ VEIKLOS EFEKTYVUMO IR REZULTATYVUMO MATAVIMAS IR VERTINIMAS

9. Priežiūros institucijos, vykdydamos savo veiklą ir siekdamos pagrindinių savo veiklos tikslų, turi įdiegti veiklos efektyvumo (rezultatyvumo) rodiklius (toliau – rodikliai) ir jais vadovautis. Apraše rodikliai suprantami kaip planavimo, vadybos ir gero viešojo valdymo įrankis, padedantis siekti pagrindinio institucijos veiklos tikslo ir veiklos uždavinių, vykdyti efektyvią ir rezultatyvią veiklą, efektyviai naudoti finansinius ir žmogiškuosius išteklius, nuolatos stebint, matuojant ir vertinant veiklos rezultatus, laiku priimti teisingus valdymo sprendimus veiklai gerinti.

10. Priežiūros institucijos turi įdiegti ir vadovautis rodikliais, kuriais ne rečiau nei kas mėnesį būtų matuojami:

10.1. pagrindinio priežiūros institucijos veiklos (paskirties) tikslo pasiekimo lygis;

10.2. padėties 3 priežiūros srityse, kuriose yra didžiausia reikšmingos žalos ar pavojaus visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimo rizika, pokytis (siekiama perspektyvinio gerėjimo);

10.3. rizikingiausių ūkio subjektų (ūkinių veiklų, objektų) patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais (siekiama perspektyvinio didėjimo);

10.4. vidutinio ar mažo rizikingumo ūkio subjektų (ūkinių veiklų, objektų) patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais (siekiama perspektyvinio mažėjimo);

10.5. patikrinimų, atliktų naudojant kontrolinius klausimynus, dalis, palyginti su visais patikrinimais (siekiama perspektyvinio didėjimo);

10.6. planinių patikrinimų, apie kuriuos iš anksto pranešama tikrinamam ūkio subjektui, dalis, palyginti su visais patikrinimais (siekiama perspektyvinio didėjimo);

10.7. viešai skelbiama informacija apie planinius patikrinimus;

10.8. patikrinimų, padėjusių užkirsti kelią žalos visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, kai ši žala ar pavojus reikšmingi, dalis, palyginti su visais neplaniniais patikrinimais (siekiama perspektyvinio didėjimo);

10.9. finansinių ir žmogiškųjų išteklių pasiskirstymas pagal veiklos sritis:

10.9.1. išteklių dalis rizikos vertinimui, planavimui ir analizei (siekiama perspektyvinio didėjimo);

10.9.2. išteklių dalis konsultavimui, informavimui ir prevencijai (siekiama perspektyvinio didėjimo);

10.9.3. išteklių dalis fiziniams patikrinimams (siekiama perspektyvinio mažėjimo);

10.10. planinių patikrinimų trukmė (siekiama perspektyvinio mažėjimo iki nustatytos minimalios patikrinimo trukmės);

10.11. iniciatyvų siekiant mažinti nepagrįstų, neproporcingų ūkinės veiklos suvaržymų, skaičius (siekiama perspektyvinio didėjimo);

10.12. institucijų darbuotojų, dalyvavusių kvalifikacijos tobulinimo kursuose ir mokymuose, skaičius (siekiama perspektyvinio didėjimo).

11. Priežiūros institucijos turi įdiegti ir vadovautis rodikliais, kuriais ne rečiau nei kas ketvirtį vidinės ir (arba) išorinės apklausos būdu būtų matuojami:

11.1. ūkio subjektų, teigiančių, kad priežiūros institucijos konsultacija buvo naudinga, padėjo suprasti teisės aktus ir jų laikytis, procentas;

11.2. ūkio subjektų, teigiančių, kad kontroliniai klausimynai padėjo suvokti teisės aktų reikalavimus ir geriau juos įgyvendinti, procentas;

11.3. ūkio subjektų, teigiančių, kad pirmaisiais veiklos metais gavo naudingų konsultacijų ir jiems nebuvo taikytos poveikio priemonės, išskyrus atvejus, kai jos buvo būtinos ir neišvengiamos, siekiant užkirsti kelią reikšmingos žalos ar pavojaus visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, procentas.

12. Siekdamos veiksmingai taikyti rodiklius, priežiūros institucijos turi atlikti šiuos parengiamuosius darbus:

12.1. suformuluoti pagrindinį priežiūros institucijos veiklos (paskirties) tikslą;

12.2. taikyti konsultavimo būdus ir priemones (konsultavimas telefonu, elektroniniu paštu, atsakant į elektronines užklausas, viešai skelbiant informaciją interneto svetainėje, konsultavimas žodžiu, ne ryšio priemonėmis ir kita), užtikrinančius geros kokybės konsultacijų teikimą;

12.3. nustatyti konsultavimo tvarką, aprašyti procesą, užtikrinantį, kad besikreipiantis asmuo gautų vienodą konsultaciją iš bet kurio priežiūros institucijos vardu konsultuojančio asmens;

12.4. įdiegti ir taikyti rizikos vertinimo sistemą;

12.5. nustatyti kontrolinių klausimynų peržiūros, atsižvelgiant į ūkio subjektų bei priežiūros institucijos darbuotojų pateiktas pastabas ir teisės aktų pakeitimus, tvarką. Kontroliniai klausimynai turi būti peržiūrimi ne rečiau kaip 2 kartus per metus, nuo vasario 1 iki gegužės 1 d. ir nuo rugpjūčio 1 iki lapkričio 1 dienos;

12.6. imtis priemonių, kad būtų įgyvendinta deklaracija dėl pirmųjų verslo metų.

13. Tikslų kiekvieno rodiklio formuluotė ir skaičiavimo metodas gali būti nustatomi priežiūros institucijos individualiai, atsižvelgiant į jos vykdomą veiklą ir kaupiamus duomenis.

14. Rodikliai ir periodiniai jų reikšmių svyravimai nedaro įtakos institucijų veiklos vertinimui, tačiau rodikliai ir jų atitinkamų periodų reikšmės arba 3 paskutinių mėnesių reikšmių vidurkiai turi būti skelbiami kas mėnesį priežiūros institucijų interneto svetainėse.

15. Priežiūros institucijos, rengdamos atitinkamų metų strateginio planavimo dokumentus, privalo nustatyti vertinimo kriterijus, suformuluotus pagal Aprašo 10, 11 ir 12 punktus ir, atsižvelgdamos į perspektyvinius siekius, nustatyti šių vertinimo kriterijų siektinas reikšmes planavimo periodui.

16. Pagal Aprašo 15 punktą suformuluotų vertinimo kriterijų siektinų reikšmių ambicingumas ir jų pasiekimas daro įtaką priežiūros institucijų veiklos vertinimui, todėl pasiektos vertinimo kriterijų reikšmės turi būti įtrauktos į priežiūros institucijų metines veiklos ataskaitas.

17. Priežiūros institucijos, planuodamos savo veiklą ir rengdamos strateginio planavimo dokumentus, priemones ir išteklių paskirstymą turi planuoti taip, kad būtų sudarytos sąlygos pasiekti pagal Aprašo 15 punktą suformuluotų vertinimo kriterijų siektinas reikšmes.

V. PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMAS PRIEŽIŪROS GRUPĖSE

18. Priežiūros institucijų, priskirtų vienai priežiūros grupei, priežiūros funkcijų optimizavimo veiksmus koordinuoja priežiūros grupės institucijų vadovų komitetas (toliau – komitetas), kurį sudaro kiekvienos priežiūros grupės priskirtos institucijos vadovai arba jų įgalioti asmenys. Jeigu priežiūros grupei priskirta daug institucijų (pavyzdžiui, Aplinkos grupė), atskiroms institucijoms gali atstovauti kiti komiteto nariai arba kelių priežiūros

institucijų savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

19. Komitetų personalinę sudėtį tvirtina, jų pirmininkus ir pirmininkų pavaduotojus skiria:

19.1. aplinkos ministras, suderinęs su teisingumo ministru, ūkio ministru, žemės ūkio ministru, – Aplinkos grupės;

19.2. ūkio ministras, suderinęs su teisingumo ministru, – Konkurencijos ir rinkos priežiūros grupės;

19.3. energetikos ministras, suderinęs su teisingumo ministru ir ūkio ministru, – Viešųjų infrastruktūrų priežiūros grupės;

19.4. finansų ministras, suderinęs su teisingumo ministru ir ūkio ministru, – Mokesčių, maitų ir finansų grupės;

19.5. švietimo ir mokslo ministras, suderinęs su kultūros ministru, teisingumo ministru ir ūkio ministru, – Kultūros ir švietimo grupės;

19.6. sveikatos apsaugos ministras, suderinęs su teisingumo ministru ir ūkio ministru, – Visuomenės ir asmens sveikatos grupės;

19.7. ūkio ministras kartu su žemės ūkio ministru, suderinęs su aplinkos ministru, sveikatos apsaugos ministru, socialinės apsaugos ir darbo ministru, vidaus reikalų ministru, teisingumo ministru, – Produktų saugos grupės;

19.8. susisiekimo ministras, suderinęs su energetikos ministru, socialinės apsaugos ir darbo ministru, teisingumo ministru, ūkio ministru ir vidaus reikalų ministru, – Procesų saugos grupės.

20. Komitetą ūkiškai ir techniškai aptarnauja institucija, kurios vadovas yra komiteto pirmininkas.

21. Komitetas:

21.1. koordinuoja priežiūros grupės institucijų veiklą priežiūros grupės viduje, taip pat su kitų priežiūros grupių institucijomis ar kitais komitetais;

21.2. nustato priežiūros grupės institucijų dubliuojamas ir panašias funkcijas, taip pat priežiūros funkcijų panašumo ir (ar) skirtingumo mastą;

21.3. bendradarbiauja su Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo ekspertų komisija, užtikrina gerosios priežiūros funkcijų atlikimo ir optimizavimo praktikos sklaidą priežiūros grupės institucijoms;

21.4. Teisingumo ministerijos ir Ūkio ministerijos prašymu arba savo iniciatyva teikia informaciją apie institucijų priežiūros funkcijų optimizavimo eigą, pasiektus rezultatus, kylančias problemas, pasiūlymus dėl priežiūros funkcijų optimizavimo.

22. Komitetas veikia pagal teisingumo ministro ir ūkio ministro patvirtintą Priežiūros grupės darbo reglamentą. Atsižvelgiant į priežiūros institucijų veiklos ypatumus, komitetuose gali būti sudaromi pakomitečiai.

23. Priežiūros institucijos priskyrimas priežiūros grupei neriboja institucijos bendradarbiavimo su kitų priežiūros grupių institucijomis. Siekiant Apraše įtvirtintų priežiūros funkcijų optimizavimo tikslo ir uždavinių, turi būti taikomi visi galimi institucijų bendradarbiavimo būdai ir formos.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Tolesnio priežiūros funkcijų optimizavimo priemonės tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į teisingumo ministro ir ūkio ministro pasiūlymus.

Priedo pakeitimai:

Nr. [873](#), 2011-07-13, Žin., 2011, Nr. 92-4374 (2011-07-20), i. k. 1111100NUTA00000873

Nr. [932](#), 2012-07-18, Žin., 2012, Nr. 89-4657 (2012-07-26), i. k. 1121100NUTA00000932

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 932
redakcija)

ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRĄ ATLIEKANČIŲ VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SUBJEKTŲ PRISKYRIMO PRIEŽIŪROS GRUPĖMS SĄRAŠAS

I. APLINKA

1. Aplinkos apsaugos agentūra
2. Aplinkos ministerija (Aplinkos ministerijos Atliekų departamentas, Gamtos apsaugos departamentas, Bendrųjų reikalų skyrius)
3. Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai
4. Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos
5. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
6. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
7. Valstybės įmonės miškų urėdijos
8. Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
9. Valstybinė miškų tarnyba

II. KONKURENCIJA IR RINKOS PRIEŽIŪRA

1. Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba
2. Viešųjų pirkimų tarnyba

III. VIEŠŲJŲ INFRASTRUKTŪRŲ PRIEŽIŪRA

1. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba
2. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos
3. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

IV. KULTŪRA IR ŠVIETIMAS

1. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos
2. Švietimo ir mokslo ministerija
3. Valstybinė kalbos inspekcija
4. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba
5. Lietuvos radijo ir televizijos komisija

V. MOKESČIAI, MUITAI, FINANSŲ RINKA

1. Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos
2. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos
3. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
4. Lietuvos bankas

VI. VISUOMENĖS IR ASMENS SVEIKATA

1. Lietuvos bioetikos komitetas
2. Nacionalinis organų transplantacijos biuras
3. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas
4. Radiacinės saugos centras
5. Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras
6. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos
7. Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos
8. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos
9. Sveikatos apsaugos ministerija ir visuomenės sveikatos priežiūros centrai apskrityse

VII. PRODUKTŲ SAUGA

1. Lietuvos metrologijos inspekcija
2. Lietuvos Respublikos ginklų fondas prie Vidaus reikalų ministerijos
3. Statybos produkcijos sertifikavimo centras
4. Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Finansų ministerijos
5. Valstybės įmonė Lietuvos prabavimo rūmai
6. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (medicinos prietaisų atitikties vertinimo funkcija)
7. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija
8. Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
9. Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
10. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
11. *Neteko galios nuo 2014-07-26*

Punkto naikinimas:

Nr. [709](#), 2014-07-22, paskelbta TAR 2014-07-25, i. k. 2014-10551

12. Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos
13. Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
14. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba
15. Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos
16. Žuvininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

VIII. PROCESŲ SAUGA

1. Civilinės aviacijos administracija
2. Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
3. Lietuvos saugios laivybos administracija
4. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
5. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
6. Valstybės tarnybos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
7. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija
8. Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
9. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos (procesų technologinės saugos funkcija)
10. Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos
11. Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos
12. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos

Priedo pakeitimai:

Nr. [873](#), 2011-07-13, Žin., 2011, Nr. 92-4374 (2011-07-20), i. k. 1111100NUTA00000873
Nr. [932](#), 2012-07-18, Žin., 2012, Nr. 89-4657 (2012-07-26), i. k. 1121100NUTA00000932

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [269](#), 2011-03-09, Žin., 2011, Nr. 31-1446 (2011-03-15), i. k. 1111100NUTA00000269

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 "Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [873](#), 2011-07-13, Žin., 2011, Nr. 92-4374 (2011-07-20), i. k. 1111100NUTA00000873

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 "Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [151](#), 2012-02-07, Žin., 2012, Nr. 21-950 (2012-02-15), i. k. 1121100NUTA00000151

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 "Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [932](#), 2012-07-18, Žin., 2012, Nr. 89-4657 (2012-07-26), i. k. 1121100NUTA00000932

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 "Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1407](#), 2012-11-21, Žin., 2012, Nr. 137-7020 (2012-11-27), i. k. 1121100NUTA000001407

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 "Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [709](#), 2014-07-22, paskelbta TAR 2014-07-25, i. k. 2014-10551

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ pakeitimo